

λαβόντα πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ δυσχερές τῶν περιστάσεων νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ τῆς ὑπηρεσίας. Ὁ Ἀλέξανδρος ἀγαπῶν σφόδρα καὶ τιμῶν τὸν ὑπουργόν του δὲν ἐνέκρινε μὲν ἐντελῶς νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ, συνειδῶς ὅμως τὴν ἀνάγκην τὴν πιέζουσιν τὸν Καποδίστριαν προθύμως παρέσχεεν εἰς αὐτὸν ἄδειαν ἀπεριόριστον. Λαβὼν λοιπὸν τὴν ποθητὴν αὐτὴν ἄδειαν ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γενεύην, ἔνθα τοσοῦτον ἡγάπατο καὶ ἐβίωσεν ἐκεῖ ἰδιωτεύων ἐπὶ πέντε ἔτη. Ἐκεῖθεν ἐκάλεσεν αὐτὸν ἡ ἀναγεννωμένη Πατρίς καὶ εἰς τὰς δεξιωτάτας αὐτοῦ χεῖρας ἐνεπιστεύθη τὴν Κυβέρνησιν τῶν πραγμάτων τῆς....

Δὲν εἶνε ἔδῳ ὁ προσήκων τόπος νὰ ἐξιστορηθῶσι τὰ κατὰ τὴν Κυβέρνησιν τοῦ συνετωτάτου ἐκείνου ἀνδρός, ὅστις ἔθηκε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Τίς δὲν ἤκουσε περὶ τῶν ὑπερανθρώπων αὐτοῦ προσπαθειῶν καὶ μόχθων, τίς δὲν ἤξευρε ὅτι τὸ θαυμάσιον καὶ εὐεργετικὸν τοῦ πνεύμα ἐπεφέρετο πανταχοῦ καὶ πάντοτε ὑπεράνω τοῦ χάους, ὅπερ φυσικῶς ἐγέννησεν ἡ ἐπανάστασις ἡ ἀναστήσασα λαὸν ἐπὶ τέσσαρας ἑκατονταετηρίδας δουλεύσαντα, τίς ἀγνοεῖ τὰς πικρίας, δι' ὧν ἐποτίσθη, τὰ παθήματα, ἃ ἐπαθε καὶ τὸν μαρτυρικὸν τέλος στέφανον δι' οὗ περιεστέφθη ὁ αἰδίδιμος ἀνὴρ; Σήμερον ὅτε ἡ Ἑλλάς πᾶσα μετὰ δακρύων χαιρετίζει τὴν ἐπὶ πολὺ λησμονηθεῖσαν μνήμην του ἃς μὴ γίνῃ λόγος περὶ τοῦ μαρτυρικοῦ του θανάτου.... «Τὸ λείψανον τοῦ Κυβερνήτου ἐμβαλσαμωθὲν καὶ εἰς κρυσταλλίνην θήκην κλεισθὲν ἐξετέθη εἰς προσκύνημα κοινόν. Μετὰ παρέλευσιν ἑξ ἡμερῶν ἔγινεν ἡ ἐπίσημος αὐτοῦ κηδεία, ἀπὸ τοῦ παλατίου κομισθέντος εἰς τὸν ναὸν τῆς μητροπόλεως, ἔνθα ἔμεινεν ἐναποτεθειμένος ἐν μέσῳ θυμιαμάτων καὶ λαμπάδων ἐπὶ ἑξ μῆνας, ὅπως παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Αὐγουστίνου μεταφερθῇ εἰς Κέρκυραν.... Ὁ Αὐγουστίνος παραιτήσας τὴν Ἀρχὴν ἀνεχώρησε συγχομίζων τὸ φέρετρον τοῦ Κυβερνήτου εἰς Κέρκυραν, ὅπου ἔφθασε τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1832. Ὁ τότε ἀρμοστής Ἀδαμ, ἵνα μὴ τὸ λείψανον τοῦ αἰοιδίμου Κυβερνήτου προκαλέσῃ τὰς συγκινήσεις τοῦ Κερκυραϊκοῦ λαοῦ, παρεκάλεσε τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ τεθνεῶτος, ἵνα ἡ ἀποβίβασις τοῦ λειψάνου ἐκ τοῦ πλοίου γίνῃ τὴν νύκτα. Τῷ ὄντι ἐν μεσονυκτίῳ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἔφθασε τὸ πλοῖον, ἀποβιβάσαντες οἱ ἀδελφοὶ τὸν νεκρὸν συνώδευσαν χωρὶς ἀκολουθίας εἰς τὴν πλησίον τοῦ προαστείου Μανδουκίου ἐκκλησίαν τῆς Πλατυτέρας εἰς τὸν περίβολον τῆς ὁποίας καὶ ἐτάφη.... Ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ τάφου τοῦ καλύψαντος τὰ ὀστέα αὐτοῦ, εἰσὶ γεγλυμμένοι αἱ ἐξῆς ὀλίγαι λέξεις πολλῶν δηλωτικαί: Ἰωάννης Καποδίστριας Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος (1) ».

Τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Κυβερνήτου ἐνέπνευσαν ἐν Κερκύρᾳ καὶ τὴν Ἰταλίαν μουσαν καὶ δὴ ἔχομεν πρὸ ὀφθαλμῶν δύο κάλλιστα ἰταλικά ποιήματα, ὧν τὸ μὲν προσφωνεῖται «τῇ Κερκύρᾳ τῇ ἐγκαινιζούσῃ τὸν λίθινον ἀνδριάντα τοῦ κόμητος Ἰωάννου Καποδιστρίου», τὸ δὲ «τῷ μεγάλῳ διπλωμάτῃ κόμητι Ἰωάννῃ Καποδίστρια ἑκαταμυαεῖ τῆς ἐπικρατείας τῆς Ἑπτανήσου Πολιτείας, ὑπουργῷ καὶ καγκελλαρίῳ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου, πληρεξουσίου λειτουργῷ παρὰ τῇ Ἑλβετικῇ Ὀμοσπονδίᾳ, πολίτῃ τῆς Γενεύης, ἐπὶ πότῃ μεγαλοσταύρῳ τῶν κυριωτάτων ταγμάτων τῆς Εὐρώπης, Κυβερνήτῃ τῆς Ἑλλάδος, ὃν ἡ Εὐρώπη ἐκήρυξε τὸν περινοῦστατον τῶν Ἑλλήνων (1)».

Σ.

ΕΚΛΟΓΙΚΟΝ ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑ

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον.)

Ἄν καὶ ἡ ὥρα ἦτο ἀκόμη πρωινή, οὐχ ἦτον ὁ κύριος Περιστέρης ἰατρός ἐκ τῶν εὐπολήπτων τῆς ἐπαρχίας καὶ τέως βουλευτῆς εἶχεν ἐγερθῇ καὶ προθύμως ἐδέχθη τὸν ἐπισκέπτην εἰς τὸ σπουδαστήριόν του. Ἦτο ἀνὴρ μεσήλιξ, εὖσωμος, μὲ φυσιογνωμίαν ἀγαθὴν καὶ νοήμονα, ἀποπνέουσιν εἰλικρίνειαν, λιαν ἀβρός καὶ ὁπωσοῦν ἀριστοκρατικὸς τὴν συμπεριφορὰν. Γόνος διακεκριμένης καὶ εὐπόρου τῆς ἐπαρχίας οἰκογενείας ἐσπούδασεν ἐν Ἀθήναις τὴν ἰατρικὴν, ἔμεινεν ἐπὶ δύο ἔτη ἀκόμη μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν του πρακτικῶς ἐξασκούμενος ὡς βοηθὸς ἐνὸς τῶν διαπρεπῶν καθηγητῶν του, ἀκολουθῶν δ' ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του, ὅπου ἐν βραχεῖ ἐσχημάτισεν ἀξιόλογον πελατείαν, ἥ τις ἔδαινε κατ' ἔτος ἐπαισθητῶς αὐξανομένη, ἀποφέρουσα δὲ κέρδη οὐκ εὐκαταφρόνητα. Ἐπαυξήσας οὕτω τὴν περιουσίαν του, κεκτημένος φήμην καὶ ὑπόληψιν καθ' ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν, ἡδύνατο νὰ ζήσῃ, ἂν ᾔθελεν, εὐτυχῆς καὶ ἀμέριμνος εἰς τὴν ἐν μέσῳ θαλαροῦ κήπου κειμένην κομψὴν καὶ ἀναπαυτικὴν οἰκίαν του, τὴν ὠραιότεραν τῆς πόλεως, εἰς ἣν ἀναδεδράδες, καὶ πλούσιος κισσοῦ ἐρπυσμός, καὶ πολλαπλᾷ ἀνθοδοχείων σειρᾷ παρῆχον ὄψιν φαιδροτάτην ἡδύνατο νὰ ζήσῃ αὐτόθι εὐδαίμων.

(1) Giovanni Capodistria. Inno patriotico del Cav. Avv. Giuseppe Ramelli. Corfù (Tip. Nacamulli) 1886. — Τὸ ἕτερον ποίημα ἔχει ἀντὶ ἐπιγραφῆς τὴν ἀνωτέρω ἀφιέρωσιν εἰς τὸν Κυβερνήτην, εἰς ἣν ἐπάγονται τὰ ἐξῆς: Nel giorno che Corcira sua patria innalzava gli pubblico monumento il Canonico Dr Darmanin questo umile omaggio consacrava. — Ἐν τέλει δὲ Corfù, tip. di A. Lanza, 1886.

(1) Σύντομος ἀφήγησις κτλ. ὑπὸ Βροκίνη, σελ. 30.

δμοῦ μὲ τὴν ἀγαθὴν σύζυγόν του, ἀνήκουσαν εἰς εὐπόληπτον ἀθηναϊκὸν οἶκον καὶ τὴν μινωγενῆ καὶ περιφίλητον θυγατέρα Ἀνδρομάχην, ἥτις εἶχεν ἐκπαιδευθῆ ἐν Ἀθήναις εἰς τὸ Ἀρσάκειον καὶ ἦς ἡ χάρις, ἡ καλλονὴ καὶ ἡ εὐφυΐα ἦσαν πεφημισμένοι μέχρι τῶν ἀκροτάτων ὁρίων τῆς ἐπαρχίας. Ἡ «κόρη τοῦ γιατροῦ» ἦτο τὸ χάρμα καὶ τὸ σέμνωμα ὅχι μόνον τῶν οἰκείων, ἀλλὰ καὶ τῶν συμπολιτῶν τῆς. Ἐσεμνύετο ἡ μικρὰ ἐπαρχιακὴ πόλις, διότι συγκατελέγετο μεταξύ τοῦ θήλειος πληθυσμοῦ τῆς καὶ ἡ θελκτικωτάτη ἐκείνη ἀντιπρόσωπος τῆς ἀθρότης καὶ κομψότητος τῆς πρωτεύουσας. Ὅσαίς δὲ φέρουσα τὸν θερινὸν τῆς πέτασον καὶ τὸ ἐρυθρὸν τῆς ἀλεξήλιον ἐξήρχετο χάριν περιπάτου καὶ περιεπλανᾶτο μόνη εἰς τὴν ἐξοχὴν, ἴσταντο καὶ τὴν ἔβλεπον οὐχὶ μετὰ φθόνου ἀλλὰ μετ' ἀγάπης μᾶλλον αἱ ταπειναὶ ἀγρότιδες, δι' ἃς ἦτο ἡ τελεία προσωποποιήσις τοῦ ἰδανικοῦ τοῦ πλούτου, τῆς εὐμορφίας, τῆς περσιπῆς.

Καὶ ἔζησε πράγματι ἡσυχος ἐπὶ τινὰ ἔτη ὁ ἱατρὸς Περιστέρης, ἐξασκῶν τὴν ἐπιστήμην του καὶ ἀπέχων τῶν κομματικῶν διαμαχῶν. Ἄλλ' οἱ συγγενεῖς του, οἵτινες ἐπόθουν νὰ χρησιμοποήσωσιν ἐπ' ἰδίῳ ὀφέλει τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν πόλιν, προσεπάθουν νὰ τὸν ἀναγκάσωσι διὰ προτροπῶν, ἀναρριπίζοντες τὴν ἐν τῇ ψυχῇ ἐκαστου κεκρυμμένην φλόγα τῆς φιλοδοξίας.

— Ἐσὺ εἶσαι τὸ κεφάλι τῆς ἐπαρχίας, τῷ ἔλεγον· διατὶ ν' ἀφίνης εἰς τοὺς ἄλλους τὰ πρωτεῖα;

Μᾶλλον ὅμως τῶν προτροπῶν τούτων καὶ εἰσηγήσεων ἰσχυσε τὸ αἶσθημα τῆς ἡλιουτυπίας. Ἐκινήθη ἰδίως ἀφότου ὁ Μάνθος, νεαρός τις συνάδελφός του ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας, μόλις ἔλαβε τὸ δίπλωμά του κατὰ θεῖαν οικονομίαν, — διελθὼν τὸν καιρὸν τῆς φοιτήσεως ἐν ἀμελείᾳ καὶ ὀκνηρίᾳ, μελετήσας δὲ μόνον κατὰ τὸ τελευταῖον ἐξάμηνον, — καὶ τὴν πρακτικὴν ἀδειαν μετὰ ταῦτα, ἤρχισε σὺν τῇ ἐξασκήσει τοῦ ἐπαγγέλματος νὰ ἐργάζεται δραστηρίως προπαρascευαζόμενος διὰ τὸ πολιτικὸν στάδιον. Ὅσον ἀγαθὸς καὶ ἀνεξίκακος καὶ ἂν ἦτο ὁ κ. Περιστέρης, δὲν ἠδύνατο ὅμως ἐκ φιλοτιμίας ν' ἀφήσῃ ἀεῖναι τὸ γιατροῦδάκι, ὡς τὸν ἀπεκάλει περιφρονητικῶς νὰ τοῦ ῥητῇ «στὸ ρουθύνι.» Ἀλλως τε εἶνε παροιμιώδης ὁ μεταξύ τῶν ἱατρῶν φθόνος· οἱ δύο Ἀσκληπιάδαι μὴ ἀρκούμενοι εἰς τὸν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ των ἀνταγωνισμόν, ἐξελέξαντο καὶ δευτερον στάδιον ἀμίλλης, τὴν πολιτικὴν. Ὁ Περιστέρης, ὡς ἀρχαιότερος, γνωστότερος καὶ κεκτημένος πλείονα κεφάλαια συμπαθείας ἐνίκησε τὸν ἀντίπαλόν του ἐκλεχθεὶς μεθ' ὅλου τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ βουλευτῆς διὰ μεγάλης πλειονοψηφίας. Ἀφοῦ

δὲ ἀπαξ κατῆλθεν εἰς τὸ πολιτικὸν στάδιον ἔπρεπε νὰ μείνῃ ἐν αὐτῷ, χωρὶς μὲν νὰ αἰσθάνηται ζέσιν μεγάλην καὶ ἐνθουσιασμόν ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς, ἀλλὰ καὶ χωρὶς νὰ δύναται νὰ ὀπισθοχωρήσῃ, ἐνόσω τοῦλάχιστον ὑφίστατο ὁ λόγος ὁ παρακινήσας αὐτὸν εἰς τὴν ἀπόφασίν του, ἐνόσω δηλαδὴ διεφιλονεῖκε τὴν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἐπιρροὴν ὁ συνάδελφός του. Ἐπομένως ἐδέησε νὰ ὑποκύψῃ εἰς ὅλας τὰς ἀηδεῖς συνθήκας τῆς πολιτικῆς, εἰς τὰς συνθηεῖας καὶ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς, νὰ περιποιῇται τοὺς ἰσχυροὺς κομματάρχας, νὰ ὑφίσταται δαπάνην οὐχὶ εὐκαταφρόνητον κατὰ πᾶσαν ἐκλογὴν εἰς ἐορτὰς καὶ φιλοδωρήματα, νὰ καταλείπῃ τὴν ἀνεσίαν τοῦ ὅπως μεταβαίνει πολλάκις ἐν μέσῳ χειμῶν εἰς τὴν πρωτεύουσαν χάριν τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ κόμματος, νὰ παρευρίσκηται εἰς τὸ βουλευτήριον καὶ νὰ ἐκφωνῇ ἐν στρογγύλῳ καὶ ἡχηρῶν καὶ (διότι ὁ κ. Περιστέρης δὲν ἦτο ῥήτωρ) παρακολουθούμενον ὑπὸ δύο ἀπηνήσεων ἐξερχομένων ἐκ τοῦ στόματος τῶν δύο συναδέλφων του κατὰ τὰς ἐπισήμους ψηφοφορίας, νὰ περιέρχεται ἀπὸ ὑπουργείου εἰς ὑπουργεῖον πρὸς διεξαγωγὴν τῶν ὑποθέσεων τῶν συμπολιτῶν του καὶ νὰ κατατρίβῃ τὰς λοιπὰς ὥρας τοῦ εἰς ἀδιάλειπτον ἀλληλογραφίαν μεθ' ὅλων σχεδὸν τῶν συνεπαρχιωτῶν του, ἐγγραμμάτων καὶ μὴ, διότι ὅλοι εἶχον μίαν παράκλησιν ν' ἀπευθύνωσι πρὸς αὐτόν, μίαν ἀπαίτησιν νὰ διατυπώσωσιν. Χάρις εἰς τὴν ἀκριβὴ ἐκπλήρωσιν τῶν στερεοτύπων ὅρων τοῦ ἀχάριτος τούτου προγράμματος, ὁ κ. Περιστέρης ἐξελέγη κατὰ τρεῖς συνεχεῖς περιόδους πρῶτος βουλευτῆς τῆς ἐπαρχίας.

Ὁ κύρ Ἡλίας διετέλει ἀνέκκθεν εἰς σχέσεις λίαν φιλικὰς μετὰ τοῦ βουλευτοῦ, οὕτως πάντοτε ὑπῆρξεν ἐκ τῶν ἐνθέρων ὑποστηρικτῶν διὰ τοῦτο, ὡς εἴπομεν, εὖρεν ἐν τῇ οἰκίᾳ του ὑποδοχὴν ἐγκάρδιον. Μετὰ τὸν καφὲν καὶ τὰς πρώτας φιλοφρονήσεις, ἡ συνδιάλεξις ἐστράφη περὶ τὸ δι' ἀμφοτέρους ἐνδιαφέρον θέμα τῶν ἐκλογῶν.

— Σ' ἐπερίμενα, κύρ Ἡλίας, εἶπεν ὁ Περιπτέρης, ἤθελα μάλιστα νὰ σοῦ μηνύσω, ἀλλὰ ὑπέθεσα πῶς θὰ ἐμανθάνετε καὶ σεῖς ἐκεῖ κάτω τὴν εἰδήσιν τῆς διαλύσεως καὶ ἀρχὰ ἡ γρηγορὰ θὰ σ' ἔβλεπα ἀπ' ἐδῶ. Ἐννοεῖς ὅτι εἰς τοιαύτας περιστάσεις πρέπει κανεὶς πάντοτε νὰ συνεννοῇται μὲ τοὺς καλοὺς τοῦ φίλους.

Ὁ Κοπάνης προσέκλινε ψιθυρίσας εὐχαριστήριόν τινα φράσιν μετὰ διαβεβαιώσεων συγκεχυμένων περὶ τῶν φιλικῶν αἰσθημάτων καὶ τῆς ἀφοσιώσεώς του.

— Ἄς ἴδωμεν πρῶτον πῶς πηγαίνουν οἱ λογαριασμοὶ μας, ἐξηκολούθησε μειδιῶν ὁ βουλευτής, διότι ἐπιθυμῶ πρὸ πάντων μὲ τοὺς φί-

λους μου νὰ μὴ ὑπάρχη καμμία ἀφορμὴ παρεξηγήσεως. Δύο γράμματα μοῦ ἔστειλες εἰς τὰς Ἀθήνας· τὰ ἔλαβα καὶ τὰ δύο. Τὸ ἓνα ἦτο διὰ τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ υἱοῦ τῆς Πέτραϊνας, τῆς χήρας. Εἶδα κ' ἔπαθα ὥς νὰ τὰ καταφέρω μὲ τὴν ἐπιτροπὴν, ἐπειδὴ τὸ παλληκαρι αὐτὸ ἦτο σὰν βράχος. Τέλος πάντων ἔβαλα πολλὰ ἔκτακτα μέσα καὶ κατάρθωσα νὰ τὸν περάσουν ὡς καρδιακόν, κ' ἔτσι πάει 'στὴ δουλειά του.

— Εὐρετε, εἶπεν ὁ πάρεδρος δικαιολογούμενος, ἄλλος τρόπος δὲν ἦτο διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ χρέος τῆς μητέρας του· ἂν ἐπήγαινε στρατιώτης, καὶ αὐτὴ ἡ δυστυχισμένη θὰ ἔμενε χωρὶς ψωμί κ' ἐγὼ πάλιν δὲν θὰ ἤμπορούσα νὰ λάβω ὀπίσω τὰ χρήματά μου. Δι' αὐτὸ ἐστοχάσθηκα....

— Δὲν ἐξετάζω ποίους λόγους εἶχες διὰ νὰ κάμης αὐτὴν τὴν ἀγαθὴν πράξιν, εἶπε διακόπτων αὐτὸν μὲ ἀδιόρατον σχεδὸν μειδίαμα σαρκασμοῦ ὁ κ. Περιστέρης. Βέβαια καθένας πρέπει νὰ κυττάζῃ καὶ τὸ συμφέρον του. "Ἄς ἔλθωμεν τώρα εἰς τὸ ἄλλο, κατὰ τὸν Σεπτέμβριον ἔλαβα τὴν ἐπιστολὴν μὲ τὴν ὁποίαν μοῦ συνίστας νὰ διορισθῇ φύλαξ τοῦ τηλεγράφου ὁ Ἀντώνης ὁ Στουπῆς. Πρέπει νὰ σοῦ ὁμολογήσω ὅτι ἐγείνεν ἀντενέργεια δι' αὐτὸν τὸν διορισμόν, μοῦ ἔγραψαν πολλοὶ ἄλλοι ὅτι αὐτὸς εἶνε μέθυσο, ὅτι εἶνε ἀντιθετός μας καὶ ὅτι τὸν ὑποστηρίζεις μόνον καὶ μόνον διότι ἐκάμετε συμφωνίαν νὰ σοῦ παραχωρῇ τὸν μισὸν μισθόν του...

— Καὶ βέβαια! ἀνέκραξεν ὁ κύρ Ἡλίας, βέβαια ἔκαμα αὐτὴν τὴν συμφωνίαν. Τέσσερα χρόνια τώρα λεπτὸ δὲν ἔλαβα ἀπέναντι διὰ τὸ πίστωμά του. Τί εἶχα νὰ κάμω; κρισολογίαις;

— Δὲν ἐπρόσεξα καθόλου εἰς τὰς ἀντιλογίας, ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Περιστέρης χωρὶς νὰ φανῇ λαμβάνων ὑπ' ὄψει τὰς δικαιολογίας τοῦ μεθ' οὗ συνωμίλει, καὶ ἔκαμα κατὰ τὴν παραγγελίαν σου. "Ἄν ἔχης καμμίαν ἄλλην ἀπαίτησιν, σέ παρακαλῶ νὰ μοῦ τὸ εἰπῇς ἐλεύθερα καὶ νὰ μὲ διαθέτῃς εἰς ὅ,τι μὲ νομίζεις χρήσιμον. Αὐριοι ἴσα ἴσα πρόκειται νὰ γράψω τοῦ ὑπουργοῦ διὰ τὰ ἐπαρχιακά μας πράγματα, καθὼς ἐμείναμεν σύμφωνοι. Θεώρει με ὡς εἰλικρινῆ φίλον σου, ὅπως κ' ἐγὼ σέ θεωρῶ φίλον μου καὶ ἐλπίζω εἰς τὴν ὑποστήριξίν σου.

Ἡ μορφή τοῦ παρέδρου τοῦ Μαυρολιθάρου ἠθρίασεν· τὸ ἐπιπλανώμενον ἀμυδρὸς ἐπ' αὐτῆς νέφος τῆς ἀμφιβολίας καὶ τῆς δυσπιστίας βαθμηδὸν διελύθη καὶ ἤρχισε ν' αὐγάξῃ εἰς αὐτήν, ἐπισκιαζομένην ἀκόμη ὑπὸ τελευταίου τινὸς δισταγμοῦ ἢ αἰγλῇ ἐπιθυμίας ζωηρᾶς καὶ ἢ ἐλπίς περὶ ταχείας ἐκπληρώσεως αὐτῆς.

— Γιατρέ μου, ἤρχισε λέγων μὲ φωνὴν μελιτώδη, ἔχω κᾶτι νὰ σᾶς ζητήσω ἀκόμη, το πλέον σοβαρὸν ἀπ' ὅλα. Δι' αὐτὸ ἐπερίμενα τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἔλθω προσωπικῶς νὰ σᾶς εὔρω

καὶ νὰ σᾶς ὁμιλήσω, ἐπειδὴ μερικαὶ ὁμιλίας.... καταλαμβάνετε.... πρέπει νὰ γίνωνται ἀπ' εὐθείας, χωρὶς νὰ μεσολαβοῦν ξένα πρόσωπα...

— Περὶ τίνος πρόκειται; ἠρώτησεν ὁ βουλευτὴς ἐκπλαγείς ὅπως οὖν ἐκ τοῦ μυστηριώδους ἐκείνου προοιμίου.

— Περὶ τοῦ υἱοῦ μου, τοῦ Βάσου!...

— "Ἄ!... εὐρηκες λοιπὸν τίποτε καὶ δι' αὐτὸν τὸν χασομέρη;.. Καίρὸς ἦτον! Εἰπέ μοι τί ἐσκέφθης; τί ἤμποροῦμεν νὰ κάμωμεν δι' αὐτόν;

— Ἐσκέφθην νὰ τοῦ εὔρω μίαν νύμφην!

— Ἡ ὦρα ἡ καλὴ! ἀνέκραξεν ὁ Περιστέρης. κ' ἔχεις καμμία 'στὸ μάτι:

— Καλλίτερη δὲν ἔμπορεῖ νὰ γείνη, ἀπήντησε μειδιῶν ὁ Κοπάνης.

— Κ' εἶν' ἀπ' ἐδῶ, ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν μας;

— Ἀπ' ἐδῶ.

— Τὴν γνωρίζω ἐγώ; ἤμπορῶ νὰ μεσολαβήσω;

— Ἀπὸ λόγου σας ἐξαρτᾶται.

— Μ' ἔβαλες σὲ περιέργεια, κύρ Ἡλίας· δὲν μοῦ λέγεις τέλος πάντων ποία εἶνε; ἠρώτησεν ὁ βουλευτὴς.

— Νὰ σᾶς 'πῶ τὴν ἀλήθεια, ἀπήντησεν ὁ Ἡλίας καταβάλλων ὑστάτην προσπάθειαν, μοῦ φαίνεται κ' ἐμὲ πῶς εἶνε προτιμότερον νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ ὀρθὰ κοφτά... εἶνε ἡ κόρη σας!

— Ἡ κόρη μου! ἀνεβόησεν ὁ Περιστέρης προσβλέπων μετ' ἐκπλήξεως τὸν πάρεδρον.

Καὶ ἐπανελάθε μετὰ τοῦ αὐτοῦ τόνου:

— Ἡ κόρη μου!

Ὁ Κοπάνης ὠχρίασεν, συνησθάνθη ὅμως ὅτι ἀφοῦ ἄπαξ κατήλθεν εἰς τὸ πεδίο, δὲν τῷ ἐπετρέπετο πλέον νὰ ὀπισθοχωρήσῃ, χωρὶς κἂν νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν ὅλα τὰ μέσα δι' ὧν ἐσκόπει νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ αἷτημά του.

— Κᾶτι πολὺ παράξενο σᾶς φαίνεται τὸ πρᾶγμα, γιατρέ, εἶπε μετὰ προσπεποιημένης ἠπιότητος, δὲν βλέπω ὅμως τὸν λόγον διατὶ νὰ παραξενευθῇτε τόσον...

— Ἡ κόρη μου! εἶπεν αὖθις ὁ Περιστέρης· μὰ δὲν μοῦ λέγεις, κύρ πάρεδρε, μὲ τὰ σωστά σου ἤλθες νὰ μοῦ κάμης αὐτὴν τὴν ὁμιλία;

— Καὶ διατὶ τάχα; ἀπήντησεν ἐγείρων ἀγρώχως τὴν κεφαλὴν ὁ πάρεδρος, καὶ διατὶ τάχα; Μήπως τὸ παιδί μου δὲν εἶνε ἄξιο διὰ τὴν κόρην σας; Ἐστάθηκε ὀλίγον ζωηρός, δὲν σᾶς λέγω· ἀλλὰ καὶ περιουσίαν ἔχει, δόξα σοι ὁ θεός, καὶ μονάκριβος εἶνε καὶ σακάτης δὲν εἶνε...

— Δὲν λέγω τὸ ἐναντίον· ἀλλὰ, ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦλάχιστον δὲν ἔχω τὴν κόρην μου διὰ πανδρεῖα.

Ἦτο τόσον ξηρὸς καὶ σχεδὸν αὐστηρὸς ὁ τόνος τῆς φωνῆς τοῦ ἱατροῦ λέγοντος ταῦτα, ὥστε ὁ Κοπάνης ἐνόησεν ὅτι ἡ ἀπόφασίς του

ἦτο ὀριστική καὶ ἀνέκκλητος. "Αλγος ὁξὺ ἐσπάραξε τὴν καρδίαν του· ἡ τρωθεῖσα πατρικὴ αὐτοῦ φιλοτιμία συνησθάνθη ὅτι ὁ ἀληθὴς λόγος τῆς ἀποποιήσεως, ὃν ὁ Περιστέρης ἀπέκρυπτεν ἐξ ἀθρότητος, ἦτο ἡ περιφρόνησις καὶ ἡ ἀποστροφή αὐτοῦ πρὸς τὸν διεστραμμένον χαρρακτῆρα τοῦ τέκνου του, οὕτινος αἱ παρεκτροπαὶ ἦσαν γνωσταὶ καὶ περιβόητοι καθ' ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν. Τὸ συνησθάνθη, ἐν τῷ πείσματι δὲ καὶ τῇ μανίᾳ του διότι ἔβλεπεν ἀποτυγχάνον ἀφεύκτως τὸ ἐπιχειρήμα του, δὲν ἡδυνήθη νὰ διατηρήσῃ τὴν κρυφίνου καὶ φλεγματικὴν ἀταραξίαν του.

— "Ὅπως ἀγαπᾶτε, γιαντρέ, εἶπεν ἐγειρόμενος... Καμμιά φορὰ ὅμως στὸν κόσμον καὶ ὁ πλέον μεγάλος ἔχει ἀνάγκη τὸν μικρόν. Δὲν πειράζει ὅμως!.. θὰ ἰδοῦμε!

Τὸ πάρεθρον βέλος ὅπερ ἠθέλησε νὰ ρίψῃ δὲν ἡστόχησε μὲν τοῦ σκοποῦ, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο πάντῃ ἄλλοιον ἢ ὅτι προσεδόκα. Ἡ πραεὶα καὶ καλοκάγαθος μορφή του κ. Περιστέρη ἐσυνεφώθη διὰ μιᾶς· ἀστραπὴ ὀργῆς καὶ ἀγανακτήσεως ἐξήστραψεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ διὰ φωνῆς ἡχηρᾶς ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν πάρεδρον:

— Κύριε Κοπάνη. τῷ εἶπε, φαίνεται ὅτι πολὺ ἡπατήθης εἰς τὰς ἐκτιμήσεις σου καὶ εἰς τοὺς ὑπολογισμούς σου. Μάθε ὅτι ναι μὲν μοῦ ἀρέσει ἡ πολιτικὴ διότι πολιτεύομαι, ὑποκύπτω καὶ ἐγὼ εἰς τὰς ἀμαρτίας τῆς, τὴν ἀφίνω κάποτε νὰ ὑπερβαίνει τὴν θύραν τῆς οἰκίας μου καὶ νὰ ἔρχεται ἕως ἐδῶ, εἰς τὸ σπουδαστήριόν μου, ἀλλ' εἰς τὸ οἰκογενειακόν μου ἄσυλον δὲν τῆς ἐπιτρέπω νὰ εἰσέλθῃ καθόλου, πολὺ δὲ τολμηρὸς καὶ αὐθάδης θὰ ἦτο ἐκεῖνος, ὅστις ἤθελε προσπαθῆσαι νὰ τὴν ἐμβάσῃ. Δὲν δίδω ἐγὼ τὴν κόρην μου διὰ ρουσφέτι! ἐξηκολούθησε μὲ φωνὴν ἐντονωτέραν, τὸ ἤκουσες; Αὕτῃ εἶνε ἡ τελευταία μου ἀπάντησις καὶ εἶσαι κύριος νὰ μὲ ψηφίσῃς ἢ νὰ μὲ καταψηφίσῃς, καὶ σὺ καὶ οἱ συγγενεῖς σου, καὶ οἱ φίλοι σου!

Καὶ ταῦτα εἰπὼν τῷ ἔστρεψεν ἀποτόμως καὶ ὑπερφάνως τὰ νῶτα.

Κατησχυμμένοι, ἀπεσβολωμένοι, πράσινοι ἐκ τοῦ θυμοῦ του ὁ πάρεδρος τοῦ Μαυρολιθάρου ἐξῆλθε, μὴ τολμῶν οὔτε κἂν ν' ἀναβλέψῃ πρὸς ἐκεῖνον, ὅστις ὠμίλει μὲ τὸσον ἀγέρωχον καὶ ἐπιτακτικὴν γλῶσσαν πρὸς αὐτόν. Ἐρριψεν ἐξερχόμενος ὕστατον βλέμμα ἐπὶ τῆς χαρίσεως οἰκίας, ἣν πρὸς στιγμὴν ὠνειροπόλησεν ὡς μέλλουσαν ποτε νὰ περιέλθῃ εἰς τὴν κατοχὴν τῶν ἀπογόνων του καὶ ἐξ ἧς ἡκούοντο ἐξερχόμενοι ὡς ὑστάτῃ χλεύῃ ἦχοι κλειδοκυμβάλου, τοῦ μόνου ἴσως ὑπάρχοντος ἐν τῇ ἐπαρχιακῇ ἐκείνῃ πόλει, καὶ διασκελίσας μὲ μεγέλα βή-

ματα τὸν κῆπον ἔφθασεν εἰς τὴν ὁδὸν χωρὶς νὰ κυττάξῃ κἂν ὀπισθὲν του.

Ὁ πόλεμος ἦτο ἤδη κεκηρυγμένος μεταξὺ τοῦ Κοπάνη καὶ τοῦ Περιστέρη.

Ἀφοῦ διεξεπεραίωσε τὰς ὑποθέσεις του, ἐπορεύθη περὶ τὴν δέιλαν εἰς τὴν πλατεῖαν ὅπου εἶχε συμφωνήσει μετὰ τοῦ Γρηγόρη νὰ συναντηθῶσιν. Δὲν τὸν εὔρεν ὅμως καὶ ἐξετάσας ἔμαθεν ὅτι ὁ πονηρὸς ἀμαξηλάτης εὐρὼν ἀγῶγιον κατὰ τύχην εἶχεν ἀναχωρήσει πρὸ μιᾶς ὥρας. Ἐδέησε λοιπὸν νὰ μισθώσῃ ἄλλην ἀμαξάν, μὴ δυνάμενος νὰ μετακομίσῃ πεζὸς τὰς προμηθείας του, ὑφιστάμενος οὕτω ἐπιπρόσθετον δαπάνην καὶ ἀφίκετο ἐν ὥρᾳ νυκτὸς προκεχωρηκυίας εἰς τὸ χωρίον του σύννους καὶ βαρύθυμος. Ἐδείπνησε καὶ κατεκλίθη ἀμέσως· ἀλλὰ πρὶν ἀποκοιμηθῇ, ἔλαβεν ἀπὸ τῆς παρακειμένης τραπέζης φυλλάδιον τετριμμένον καὶ ἀνεδίφησεν αὐτὸ πρὸς στιγμὴν.

Ἦτο ὁ ἐκλογικὸς κατάλογος τοῦ δήμου Δ...

Γ'.

Αἱ ἐκλογαὶ προσήγγιζον ἤδη καὶ ὅσον παρήρχοντο αἱ ἡμέραι, τόσον ἐξήπτοντο τὰ πνεύματα καὶ ἐκεντάτο τὸ ἐνδιαφέρον. Πᾶσα ἄλλη σκέψις καὶ μέριμνα εἶχεν ἀποσκορακισθῇ, ὅλοι δὲ οἱ κορματάρχει καὶ οἱ ὅπωςδῆποτε σημαίνοντες εἰργάζοντο πυρετωδῶς ἕκαστος ὑπὲρ τῆς ἐπικρατήσεως τῶν φίλων αὐτοῦ ὑποψηφίων. Καθεὶς ὑπέβλεπε τὸν ἀντιφρονούντα καὶ προσεπάθει νὰ διαγνώσῃ καὶ νὰ ἐξουδετερώσῃ τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ. Οἱ ἐκλογεῖς καὶ μάλιστα οἱ ἔχοντες συγγενολόγιον μέγα ἐξ αἵματος ἢ ἐξ ἀγγιστείας καθίσταντο ὁσημέραι ἀντικείμενα τρυφερῶν φροντίδων εἴτε ὑπὸ τῶν ὑποψηφίων αὐτοπροσώπως εἴτε ὑπὸ τῶν πρακτῶρων αὐτῶν. Φιλικαὶ πιέσεις, ὑποσχέσεις, κολακεῖαι, ἀπειλαὶ ἐν ἀνάγκῃ, τὰ πάντα ἐτίθεντο εἰς ἐνέργειαν πρὸς ἄγρην ψήφων.

Οἱ κάτοικοι τοῦ Μαυρολιθάρου δὲν ὑστέρουν τῶν λοιπῶν ἐπαρχιωτῶν των. Αἱ ἐσπεριναὶ συνεδριάσεις εἰς τὸ παντοπωλεῖον τοῦ κυρ Μελέτη ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ καθίσταντο ζωηρότεραι παρετείνοντο δὲ πρᾶγμα σπάνιον καὶ ἀσύνηθες· καὶ μέχρι τῆς ἐνδεκάτης πολλὰκις τῆς νυκτὸς. Ὁ ὑπόζυγος οἶνος τοῦ παντοπώλου ἐξωδεύετο ἀφειδῶς καὶ ὅσον ἐκενοῦντο τὰ βαρέλια, τόσον ἡσθάνετο ἀνακρύφισιν καὶ τόσον ἐξιλαρύνετο ἡ στρυφνὴ μορφή τοῦ ιδιοκτῆτου. Ἐννοεῖται ὅτι κατὰ τὰς πολυώρους ἐκεῖνας συνεδριάσεις τὸ μόνον καὶ κύριον θέμα τῆς συνομιλίας, τὸ ὑπερ-νικῶν καὶ τάσσον ἐν δευτερευούσῃ μοίρᾳ πάντα τὰ λοιπὰ ἦτο τὸ τῶν ἐκλογῶν. Ἡ πλειονότης τῶν ἐκλογέων τοῦ Μαυρολιθάρου ἦτο ὑπὲρ τοῦ Περιστέρη καὶ τοῦ συνδυασμοῦ αὐτοῦ. Ὁ ἄλλως τε ἀγαπητὸς ἱατρὸς κατέκτεψε τὰς συμπαθείας

ἔτι μᾶλλον καὶ σχεδὸν τὸν ἐνθουσιασμόν τῶν Μαυρολιθαριτῶν προσενηγὼν κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἀξιόλογον χρηματικὸν ποσὸν ὡς ἔρανον ὑπὲρ τῆς ἐπισκευῆς τοῦ ἐκ πυρκαϊᾶς βλαβέντος ναοῦ τοῦ χωρίου. Ὁ δὲ παππᾶ-Μιχαῆλης κῆρυξ διαπρύσιος γενόμενος τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς ἐλευθεριότητος τοῦ δωρητοῦ συνηγόρει ἐνθέρμως ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας του. Ὁ δὲ μαρχὸς καὶ οἱ πλείστοι τῶν προκρίτων ἦσαν φίλοι κεκηρυγμένοι τοῦ τέως βουλευτοῦ. Ὁ εἰρηνοδίκης ἀντιπροσωπεύων τὴν ἀκεραϊότητα καὶ τὴν ἀμεροληψίαν τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, προσεποιεῖτο τὸν ἀδιάφορον· ἀλλ' ὁ ἐνωμοτάρχης φύσει ἄλλος, καθιστάμενος δὲ λαλίστερος ἐκ τῶν συνεχῶν σπονδῶν, δὲν ἐδίσταζε νὰ κηρύττῃ φανερὰ τὴν εὐνοίαν τῆς κυβερνήσεως πρὸς τὸν συνδυασμὸν τοῦ Περιστέρη, ὅστις ἐθεωρεῖτο ὡς ὑπουργικός. Τὴν ἐπιτυχίαν αὐτοῦ ἐθεώρουν πάντες ἀναμφισβήτητον, ἀνωμολόγουν ὅμως ὅτι καὶ ὁ ἀντίθετος συνδυασμὸς διέθετε δυνάμεις οὐχὶ εὐκαταφρονήτους, καὶ ὅτι εἰργάζετο μετ' ἀσυνήθους ζήσεως, ὡς νὰ εἶχεν ἐξασφαλίσει τὴν σύμπραξιν φίλων καὶ ὑποστηρικτῶν σημαντικῶν.

— Καὶ αὐτὸς ὁ πάρεδρός μας τί νὰ γίνε-ται; ἡρώτων συχνάκις οἱ χωρικοί, τί νὰ λογαριάζῃ;

Ἡ ἐρώτησις αὕτη ἤκούετο συχνά, ὡσάκις δὲν εὐρίσκετο ἐντὸς τοῦ παντοπωλείου χαρτοπαίζων ὁ Βάσος.

— Νὰ ἰδῇτε ποῦ αὐτὸς κᾶτι μαγειρεύει, ἔλεγε μετὰ πεποιθήσεως ὁ ἀμαξηλάτης Γρηγόρης.

Τῷ ὄντι ἡ διαγωγή τοῦ παρέδρου ἦτο λίαν ὑποπτος καὶ οἱ συγχωρικοί του δὲν εἶχον ἄδικον νὰ ἐκπλήττωνται καὶ νὰ ἐρωτῶσιν. Φίλος τοῦ Περιστέρη δὲν ἦτο βεβαίως· ὀχυρωθεὶς κατ' ἀρχὰς ὅπισθεν τῆς συνήθους σιγηλότητος καὶ ἐπιφυλακτικότητος, ἐφαίνετο χλιαρὸς πρὸς πάσας τὰς εἰσηγήσεις τὰς γενομένας αὐτῷ περὶ ὑποστηρίξεως τοῦ τέως φίλου του πολιτευομένου, βαθμηδὸν δὲ, ὅσον ὁ καιρὸς προύχρει, διαχυτικώτερος γενόμενος, ἐξέφραζεν ἀπροκαλύπτως διαθέσεις ἡκιστα εὐνοϊκὰς πρὸς τὸν ἱατρὸν καὶ τοὺς πολιτικούς του συναγωνιστάς, μὴ φειδόμενος μάλιστα φράσεων πικροχόλων καὶ μυκτηριστικῶν. Ἐν τῷ μεταξύ δὲν ἔμενεν ἀργός, ἀλλὰ περιήρχετο σχεδὸν καθημερινῶς τὰς κώμας τῶν πλησιοχώρων δῆμων, ὅπου ἡ ἰσχύς του, ὡς εἴπομεν, ἦτο μεγαλειτέρα ἢ εἰς τὸν ἰδικόν του, ψηφοθηρῶν ὑπὲρ τῶν ἀντιθέτων. Ἡ ἐκπληξὶς ὁμως τῶν κατοίκων τοῦ Μαυρολιθάρου ἐφθασεν εἰς τὸ ἔπακρον ὅτε, ἐπιστάσης τῆς ἡμέρας τῆς ἀνακηρύξεως τῶν ὑποψηφίων ὑπὸ τοῦ πρωτοδικείου, ἐγνώσθη ὅτι καὶ ὁ κύριος Ἡλίας Κοπάνης ἀνεκηρύχθη ὑποψήφιος βουλευτῆς τῆς ἐπαρχίας, ἀποτελῶν μέρος τοῦ ἀντιπολιτευομένου συνδυασμοῦ.

— Δὲν σὰς τῶλεγα ἐγώ; ἔλεγε θριαμβευτικῶς ὁ Γρηγόρης εἰς τοὺς συγχωρικούς του ἐν τῷ παντοπωλείῳ. Τὸ μυρίσθηκα ἐξ ἀρχῆς πῶς κᾶτι φύλλος τοῦ 'μπῆκε 'ς τὸ αὐτί.

— Μαῦρο φεῖδι ποῦ τὸν ἔφαγε! εἶπεν εἰς τῶν χωρικῶν· ἔχει νὰ φάῃ μαῦρο, ποῦ οὔτε οἱ τεντσερέδες του δὲν τὸ εἶδαν ἀκόμη!

— Νάτα δά! αὐτὸ μᾶς ἔλειπε τώρα, νὰ τὸν ἰδοῦμε καὶ βουλευτῇ!

— Μὰ τί τοῦ ἦλθε νὰ τὰ χαλάσῃ μὲ τὸν Περιστέρη;

— Ἦθελε νὰ διορίσῃ τὸ γυιόκα του εἰσπράκτορα καὶ δὲν τοῦ 'πέτυχε! ἔλεγεν ὁ εἰς.

— Ἄ μπᾶ! τοῦ 'ζήτησε ἐξῆς χιλιάδες δραχμαὶς καὶ ἐπειδὴ δὲν τοῦ ταῖς ἔδωσε, τὸν κτυπᾷ, ἔλεγεν ὁ ἄλλος.

— Τοῦ ἔχω ἀπὸ τώρα ἕναν τενεκὲ ἔτοιμον! ἔλεγε καγχάζων ὁ Στάθης ὁ Γκαβός.

Ὁ κύρ Ἡλίας δὲν ἤκουσε τὰ πικρὰ τοῦτα σκώμματα, ἀλλὰ καὶ ἂν τυχὸν ἤθελε τ' ἀκούσῃ, δὲν θὰ ἐξηλείφετο τὸ μεῖδιμα ἀπὸ τὰ λεπτὰ καὶ πονηρὰ χεῖλη του. Ἐγίνωσκε κατὰ γράμμα τίνες ἦσαν αἱ πρὸς αὐτὸν διαθέσεις τῶν συμπολιτῶν του, ὧν πείραν εἶχε λάβει εἰς ἄλλας προηγουμένας περιστάσεις. Αὐτὸς ὅμως εἶχε καταστρώσει ἤδη καὶ ἐπεχειρεῖ νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν τὸ σχέδιόν του, σχέδιον ὅπερ ὠρίμως μελετηθὲν, ἐλάχιστα, ὡς ἐφαίνετο, ἐπηρεάζετο ἐκ τῶν ἐχθρικῶν διαθέσεων τῶν ἐκλογέων τοῦ δήμου Δ...

Ἐφαίνετο πολυσχολος, ἀλλ' ὅχι καὶ ἀνήσυχος. Ἐντὸς τοῦ Μαυρολιθάρου δὲν ἔμενε σχεδὸν καθόλου· δὲν ἀπεπειράθη νὰ παραπείσῃ ἢ νὰ σαγηνεύσῃ οὐδένα τῶν συγχωρικῶν του· ἔπεμψε μόνον τὰς διαταγὰς του πρὸς τινὰς ἀπόρους, οὓς ἐθεώρει σχεδὸν ὡς ὑποχείριους τοῦ ἐνεκα λόγων δόσοληψίας, συνεννοεῖτο δὲ κρυφίως τὴν νύκτα ἐν τῇ οἰκίᾳ του μετὰ τῶν εὐαρίθμων φίλων καὶ πρακτόρων του. Εἰς τὰς ἐσπερινὰς συναθροίσεις τοῦ παντοπωλείου προσῆλθεν ἀπαξ μόνον καθ' ὅλον τὸ ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεώς του ὡς ὑποψηφίου διάστημα, κατὰ τὴν μόνην του δ' ἐκείνην ἐπίσκεψιν συνωμίλησεν ἀφελῶς μετὰ τοῦ ἱερέως περὶ παντοίων πραγμάτων, προσεποιήθη ὅτι δὲν ἤκουσέ τινος τῶν ζωηροτέρων χωρικῶν, οἵτινες ἀποροῦντες καὶ τρόπον τινὰ θεωροῦντες ἑαυτοὺς προσβεβλημένους διότι δὲν προσήρχετο νὰ ἐκλιπαρήσῃ τὴν συνδρομὴν τῶν ἐξετράπησαν εἰς φράσεις καὶ ὑπαινιγμούς χλευαστικούς περὶ αὐτοῦ· ἀπέφυγεν ὅσον ἡδυνήθη νὰ ἐμιλήσῃ περὶ ἐκλογικῶν καὶ ὅτε ἀπαραιτήτως ἡ συνδιάλεξις ἔπασεν ἐπὶ τῆς ὑποψηφιότητός του, ἐδήλωσε μετ' ἀδιαφορίας ὅτι «ἔτσι τοῦ ἦλθε καὶ αὐτοῦ νὰ βάλῃ μία κάλπη γιὰ γούστο.» Ἀνωμολόγει ὅτι οἱ ἀντίθετοί του ἦσαν ἱσχυροὶ καὶ ἐδήλωσεν ὅτι δὲν τὸν ἔμελεν ἂν

ἤθελεν ἀποτύχει, διὰ τοῦτο δὲ δὲν ἐπεζήτει καὶ δι' ἰκεσιῶν τὴν ψῆφον τῶν συμπολιτῶν του.

— Κάτι μαγειρεύει αὐτὸς ὁ διαβολάνθρωπος! εἶπεν ὁ φιλύποπος Γρηγόρης, ἀφοῦ ὁ πάρεδρος ἐξῆλθεν· ἔτσι τάχα καμώνεται πῶς δὲν τὸν μέλει, ἀλλὰ ὁ διάβολος ξεύρει μὲ τί χουλιάραις ἀνακατεύει τὰ πράγματα κρυφά.

Καὶ οἱ Μαυρολιθαρίται γινώσκοντες ἐκ πείρας τὴν πανουργίαν καὶ τὴν ὑπουλόγητον τοῦ δημοτικοῦ των ἄρχοντος, συνεμερίζοντο ἐνδομύχως τὴν γνώμην τοῦ ἀμαξηλάτου· διὸ παρηκολούθουν μετὰ προσοχῆς καὶ ἐσχολιάζον τὰ κινήματά του, ἅτινα ἐφαίνοντο αὐτοῖς ὑποπτα. Ἐπιβαίνων τοῦ λευκοῦ ἱππαρίου του ὁ Κοπάνης κατὰ πᾶσαν σχεδὸν πρωΐαν ἐξήρχετο τοῦ χωρίου μεταβαίνων προφανῶς εἰς περιοδείαν ἀνὰ τοὺς λοιποὺς δήμους τῆς ἐπαρχίας. Μιᾶ τῶν ἡμερῶν ὁ Στάθης ὁ Γκαβὸς ἐργαζόμενος εἰς τὸν ἀγρόν του καὶ ἰδὼν κατὰ τύχην τὸν πάρεδρον διερχόμενον, ἠβουλήθη νὰ τὸν παρακολουθήσῃ μακρόθεν καὶ νὰ τὸν κατασκοπεύσῃ. Ἀφοῦ τὸν παρακολούθησεν ἐπ' ὀλίγον διάστημα, εἶδε μετ' ἐκπλήξεως ὅτι ὁ ὁδοιπὸρος ἀντὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἀνάντη ἀμαξιτὴν ὁδὸν, παρεξέκλινε πρὸς ἀριστερὰν εἰσελθὼν εἰς δύσβατον ἀτραπὸν.

— Ὡ, ὦ! εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Στάθης, ποῦ διάβολο πηγαίνει ἐκεῖ κάτω;

Ἡ ἐκπληξὶς τοῦ χωρικοῦ ἦτο εὐλογος. Ἡ ἀτραπὸς, εἰς ἣν εἰσῆλθεν ὁ πάρεδρος τοῦ Μαυρολιθάρου ἦγεν εἰς μικράν τινα κοιλάδα, κειμένην εἰς ἀπόστασιν ἡμισείας περίπου ὥρας ἀπὸ τοῦ χωρίου. Εἰς τὸ βάθος τῆς κοιλάδος ταύτης ἀνυψοῦντο ἡ μᾶλλον εἰρπον χθαμαλαὶ καὶ πενιχραὶ τινες καλύβαι. Συκαὶ τινες ἀσθενικαὶ ἰσχνὴν παρέχουσαι σκιὰν κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θεοῦ ἐφύοντο ἐγκαταλελειμμένοι καὶ αὐταὶ περικεῖ τῶν καλυβῶν, φρέαρ δὲ ἀτέχνως καὶ προχειρῶς ὀρυχθὲν ἐχρησίμευε πρὸς ὑδρευσιν τῶν ἐν τῇ πενθίμῳ ἐκείνῃ μονώσει δαιτωμένων. Ἀλλὰ διατὶ ἀπάτητος σχεδὸν ἐφαίνετο ἡ ἀτραπὸς; διατὶ οἱ χωρικοὶ διερχόμενοι ἔρριπτον βλέμματα τρόμου καὶ φρίκης πρὸς τὸ μέρος τῆς κοιλάδος; διατὶ ἀπέτρεπον διὰ κραυγῶν τὰ πρὸς τὸ κατηραμένον ἐκεῖνο μέρος ἀθῶως καὶ ἀνυπόπτως βαδίζοντα τέκνα των καὶ ἀπεδιώκον διὰ μαυιδῶν λιθοβολισμῶν τὰ πλησιάζοντα ἐκεῖ χάριν βοσκῆς ζῆα των; Διατὶ φιλήρημός τις διαβάτης οὐδέποτε ἐφαίνετο κατευθύνων πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο τὰ διαδήματά του;

Διότι αἱ πενιχραὶ τῆς κοιλάδος καλύβαι ἤσαν τὸ κατοικητήριον τῶν λεπρῶν.

(Ἔπεται τὸ τέλος).

ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ ΑΝΝΙΝΟΣ.

ΛΕΚΟΝΤ ΔΕΛΙΑ

Ὁ νέος ἀκαδημαϊκὸς τῆς Γαλλίας.

(Φιλολογικὸν σημείωμα)

Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία ἤνοιξε τὰς πύλας αὐτῆς βραδέως, ἀλλ' ἐν πάσῃ τιμῇ, πρὸς ποιητὴν ὑπέροχον· βραδέως μὲν, διότι ὁ νέος Ἀθάνατος πρὸ πολλοῦ ὑπερέβη τὸν οὐδὸν τῆς νεότητος, μεγατίμως δέ, καθ' ὅτι ἐν αὐτῇ καλεῖται νὰ πληρώσῃ μέγα καὶ δυσπλήρωτον κενόν, τὸ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ Βίκτωρος Οὐγκώ. Ἀλλ' ὅσον ἐξελαϊκεύθη τὸ ὄνομα τοῦ Οὐγκώ παρ' ἡμῖν, φερόμενον εἰκῇ ἐπὶ τῶν χειλέων καὶ τοῦ μᾶλλον ἀδαῶς ἔχοντος πρὸς τὴν φύσιν τῆς μεγαλοφυΐας αὐτοῦ, τοσοῦτον ὁ Λεκὼντ Δελίλ, ὁ ἐν τῇ ἀκαδημαϊκῇ ἀθανασία διάδοχος αὐτοῦ, ἀγνοεῖται ἐν Ἑλλάδι· ἄγνοια, ἥτις δὲν πρέπει νὰ ἐκπλήξῃ, οὐδὲ νὰ καταλογισθῇ ὡς ἀμάρτημα, ἀφ' οὗ ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι ὁ αἰοῖδός των «Βαρβαρικῶν ποιημάτων», εἰ καὶ ἀποκαλύψας νέαν ποίησιν εἰς γενεάν ὅλην ποιητῶν, καὶ λίθον καὶ σμύρναν ἐξ αὐτῶν προσδεχόμενος, διατελεῖ ἀπρόσιτος ἔτι εἰς τοὺς πολλοὺς. Καθ' ὅτι οὗτος ὑπὲρ πάντα μουσολόγον ἔψαλεν ἐπὶ μεγάλης ἀρχαϊκῆς λύρας ιδέας καὶ αἰσθήματα, ἀπρόσιτα εἰς τὴν ἀντίληψιν τοῦ πλήθους, ἀντικείμενα εἰς τὰς ὑπαγορεύσεις τοῦ συρμοῦ. Τὴν μεγαλοφυΐαν τοῦ Βίκτωρος Οὐγκώ δύναται συμβολικῶς νὰ ἐξεικονίσῃ ἀχανὴς τῆς γοτθικῆς καλλιτεχνίας μητρόπολις, ἐν ἣ πάντες εἰσδύουσιν, ἀπὸ τοῦ ἄρχοντος μέχρι τοῦ πληθείου, ἀπὸ τοῦ πρεσβύτου μέχρι τῆς παιδίσκης, καὶ πάντες, ἕκαστος κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς νοητικότητος αὐτοῦ, αἰσθάνοντ' ἐαυτοὺς θαμβουμένους ὑπὸ τῆς λάμψεως τοῦ μεγαλείου· ἐν ᾧ ἡ Μοῦσα τοῦ Λεκὼντ Δελίλ εἶνε ὡς τὰ παλαιὰ ἐκεῖνα καλλιμάρμαρα εἰδῶλα, τὰ ἐπιμελῶς ἐν τῷ σηκῷ τοῦ ναοῦ περιφρουρούμενα, εἰς τῶν βεβήλων τὰ ὄρματα ἀθέατα, καὶ μόνον ὑπὸ τῶν μυστῶν καθορώμενα καὶ λατρευόμενα.

*

Ὁ Λεκὼντ Δελίλ ἐπιβάλλουσαν κατέχει θέσιν ἐν τῇ φιλολογικῇ γενεᾷ, ἥτις μετὰ τὴν μεγάλην ἀναμόρφωσιν τοῦ 1830 ἤρξατο διαμορφουμένη. Πλειότερον τοῦ Θεοδώρου Μπανβίλ καὶ τοῦ Βυδελαιρ, αὐτὸς ὁμολογεῖται ὡς ὁ κατ' ἐξοχὴν ἡγέτης τῆς φιλολογικῆς Σχολῆς τῶν «ποιητῶν τοῦ Παρνασσοῦ» (Parnassiens), κληθέντων οὕτω, διότι τὰ πρῶτα αὐτῶν ἔργα ἐδημοσίευσαν ἐν τριτόμῳ περιοδικῷ δημοσίευσματι τιτλοφορουμένῳ «Σύγχρονος Παρνασσός». Οὗτοι, συνεχίσαντες τὸ ἔργον τῶν ρομαντικῶν, ὑπελήφθησαν μὲν αὐτῶν κατὰ τὴν δαφίλειαν τοῦ αἰσθήματος καὶ τὴν δύναμιν τοῦ οἴστρου,